

Päijät-Hämeen matkailun tulo- ja työllisyys selvitys

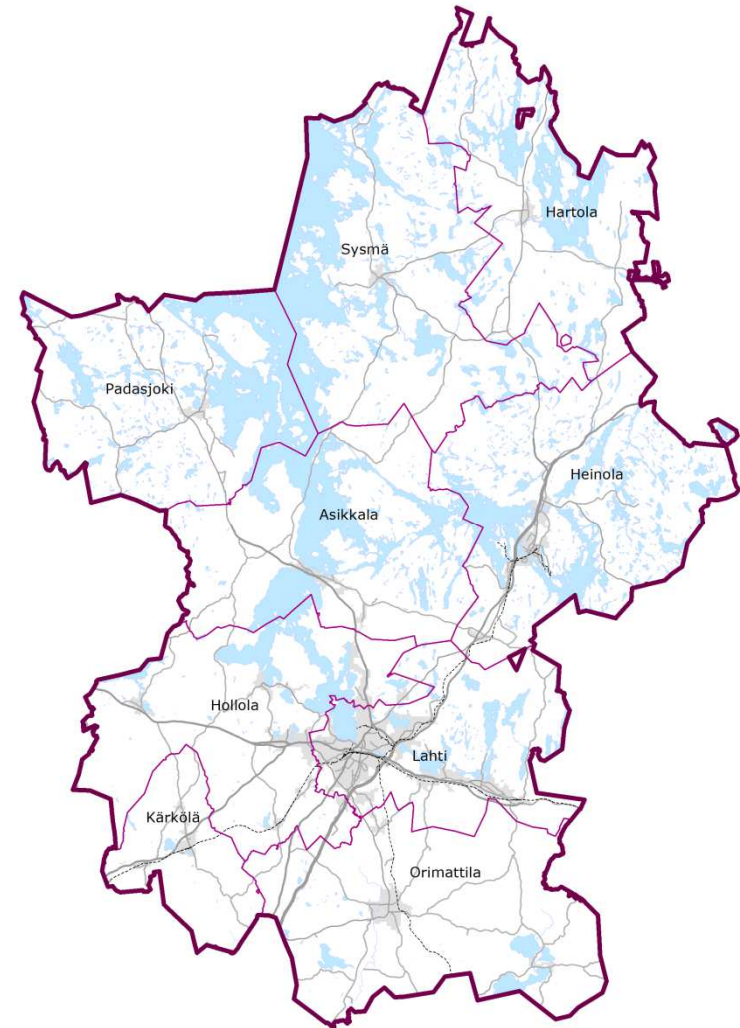
Tulokset

Sisältö

- **Päijät-Hämeen matkailun tulo- ja työllisyys selvitys**
 - Tehtävä, menetelmät ja määritelmät
- **Yrityskysely 2016 ja tulokset**
- **Matkailijahaastattelut 2016 ja tulokset**
- **Kotitalouskysely 2016 ja tulokset**
- **Matkailun tulo- ja työllisyysvaikutukset 2016**
- **Päijät-Häme matkailumaakuntana**

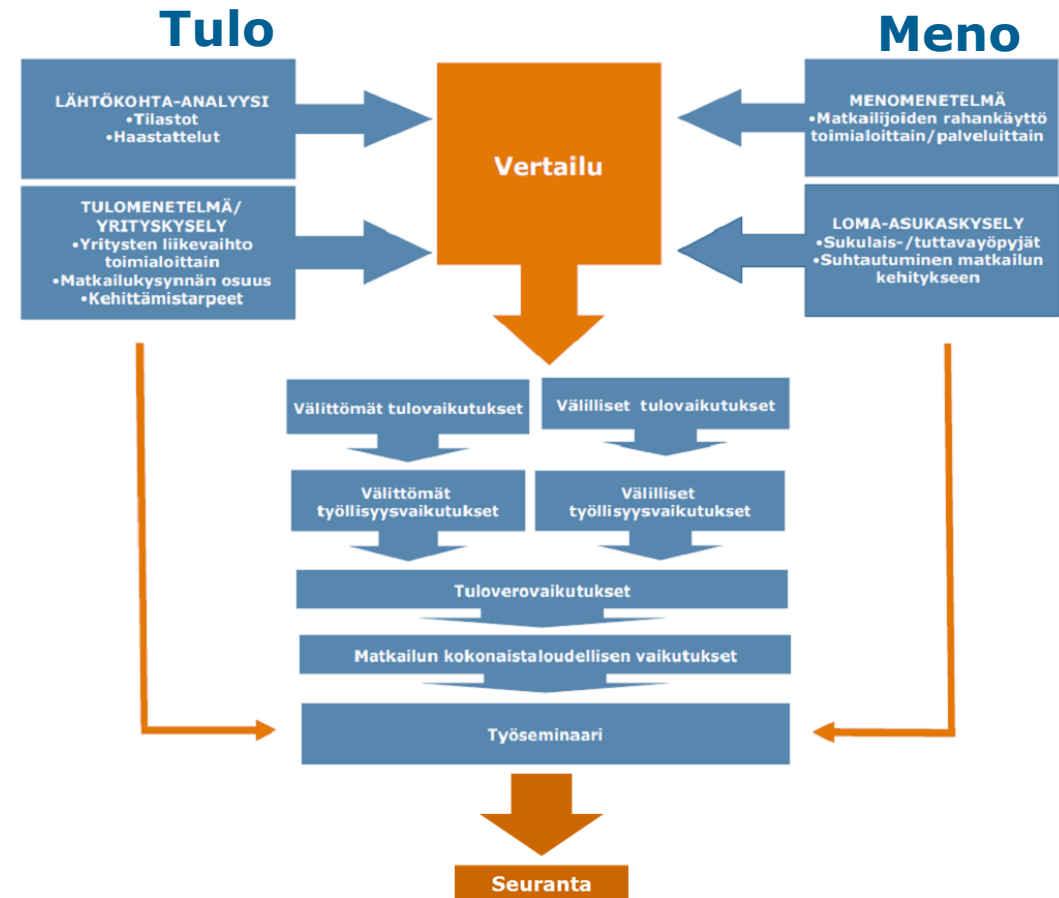
Matkailun tulo- ja työllisyys selvitys, tehtävä

- Työssä selvitettiin matkailun taloudelliset vaikutukset ja matkailupalveluiden kehittämistarpeet.
- Taloudellisten vaikutusten osalta selvitettiin:
 - välitön ja välillinen matkailutulo
 - välitön ja välillinen työllisyysvaikutus
 - välitön ja välillinen palkka- ja verotulovaikutus
- Selvitys on laadittu työ- ja elinkeinoministeriön suositusten mukaisesti, siten että tulokset ovat mahdollisimman hyvin vertailukelpoisia edelliseen tutkimukseen (v. 2010).

Matkailun tulo- ja työllisyys selvitys, aineisto ja menetelmät

- Tutkimusmenetelmänä käytettiin pohjoismaista MTT tulo- ja menomenetelmän matkailutulo-osuutta
- Tutkimusaineisto
 - Tilastokeskuksen toimipaikkarekisteri, tiedot vuodelta 2014
 - Yrityskysely matkailuyrityksille
 - Matkailijahaastattelut
 - Kotitalouskysely

Matkailun tulo- ja työllisyys selvitys, määritelmät

- **Matkailija**

- *Matkailijoita ovat tavanomaisen elinpiirin ulkopuolella olevat loma-, ostos- tai työmatkalla olevat henkilöt, jotka ovat tilapäisesti poissa omalta asuinpaikaltaan.*
- *Matkailijoita ovat maksullisessa ja maksuttomassa majoituksessa yöpyvät matkailijat (ml. kesämökkiläiset) sekä päiväkävijät.*
- *Matkailuun ei lueta ihmisten tekemiä säännöllisiä matkoja esim. naapurikuntaan työpaikalle tai tavanomaisia viikoittaisia asiointi- ja ostosmatkoja naapurikuntaan.*

- **Matkailu**

- *Matkailu (tourism) on toimintaa, jossa ihmiset matkustavat tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella olevaan paikkaan ja oleskelevat siellä yhtäjaksoisesti korkeintaan yhden vuoden ajan (12 kuukautta) vapaa-ajanvieton, liikematkan tai muussa tarkoituksessa*
- *Vapaa-ajan asunnolle tehtävät matkat säännöllisyydestä riippumatta luetaan kuuluvaksi osaksi matkailua.*

Lähde: Tilastokeskus

Matkailun tulo- ja työllisyysselvitys, määritelmät

- **Matkailulle tyypilliset toimialat**

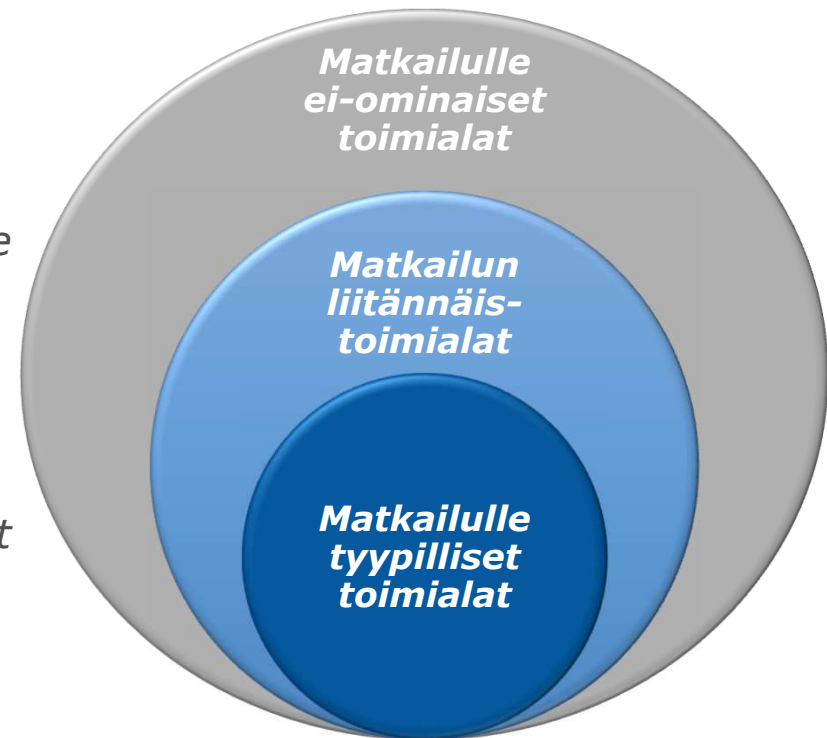
1. Majoitustoiminta
2. Vapaa-ajan asuntojen omistus ja vuokraus
3. Ravitsemistoiminta
4. Rautateiden henkilöliikenne
5. Linja-autojen henkilöliikenne ja taksiliikenne
6. Vesiliikenteen henkilökuljetus
7. Ilmaliikenteen henkilökuljetus
8. Matkustajaliikennettä palveleva toiminta
9. Kulkuneuvojen vuokraus; muu vuokraus
10. Matkatoimisto- ja matkanjärjestäjäpalvelut
11. Kulttuuripalvelut
12. Urheilu- ja virkistyspalvelut

- **Matkailun liitännäistoimialat**

- *Polttoainekauppa*

- **Matkailulle ei-ominaiset toimialat**

- *Vähittäiskauppa*

Lähde: TEM

Yrityskysely 2016

Tulokset

Yrityskysely 2016

- Yrityskyselyn tehtävä oli selvittää matkailulle tyypillisiä toimialoja edustavien yritysten liikevaihto- ja työvoimatiedot sekä tuottaa arvio matkailukysynnän muodostamasta osuudesta kokonaisliikevaihdosta, joka on keskeinen tieto matkailun tulovaikutusten laskennassa.
- Yrityskysely suoritettiin sähköpostikyselynä helmi-toukokuussa 2016 ja kyselyä täydennettiin puhelinhaastattelujen avulla toukokuun 2016 aikana. Haastattelut suoritti Norstat Finland Oy.
- Yrityskyselyssä huomioitiin TEM:n suositusten mukaiset toimialat

Matkailulle tyypilliset toimialat

1. *Majoitustoiminta*
2. *Vapaa-ajan asuntojen omistus ja vuokraus*
3. *Ravitsemistoiminta*
4. *Rautateiden henkilöliikenne*
5. *Linja-autojen henkilöliikenne ja taksiliikenne*
6. *Vesiliikenteen henkilökuljetus*
7. *Ilmaliikenteen henkilökuljetus*
8. *Matkustajaliikennettä palveleva toiminta*

9. *Kulkuneuvojen vuokraus; muu vuokraus*

10. *Matkatoimisto- ja matkanjärjestäjäpalvelut*

11. *Kulttuuripalvelut*

12. *Urheilu- ja virkistyspalvelut*

- **Matkailun liitännäistoimialat**

- *Polttoainekauppa*

- **Matkailulle ei-ominaiset toimialat**

- *Vähittäiskauppa*

Yrityskyselyn tulokset

- Yrityskyselyyn saatiin yhteensä 330 vastausta
- Webropol -kyselyn kautta 96 vastausta ja puhelinhaastatteluiden kautta 234 vastausta
- Vastanneiden yritysten sijaintikunta:

Vastaukset kunnittain	lkm	%
1 = Asikkala	57	17 %
2 = Hartola	24	7 %
3 = Heinola	30	9 %
4 = Hollola	32	10 %
5 = Kärkölä	13	4 %
6 = Lahti	102	31 %
7 = Orimattila	19	6 %
8 = Padasjoki	26	8 %
9 = Sysmä	27	8 %
YHTEENSÄ	330	100 %

LAHTI REGION
TRAVEL MEETING EVENT LIVING

 Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahoitus-
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

FCG

Päijät-Hämeen matkailun tulo- ja työllisyys selvitys
Kysely matkailutoimijoille ja -yrittäjille

1. Vastaajan yhteystiedot

Etunimi

Sukunimi

Sähköposti

Puhelinnumero

Yritys / Organisaatio

2. Yrityksen/toimipaikan sijaintipaikkakunta

Asikkala

3. Mikä on yrityksen/toimipaikanne päätoimiala?

☐ Majoitustoiminta (hotellit ja vastaavat majoitusliikkeet)

☐ Majoitustoiminta (lomakylät, retkeilymajat yms. majoitus)

☐ Majoitustoiminta (leirintäalueet, asuntovaunu- ja matkailuvaunualueet)

☐ Majoitustoiminta (muu majoitus)

☐ Ravitsemistoiminta (ravintolat, kahvilat, ateriapalvelut ym.)

☐ Vähittäiskauppa (elintarvikkeet, lääkkeet, erikoistavarat ym.)

☐ Tapahtumien järjestäminen ja tapahtumiin liittyvä palvelutuotanto

☐ Huoltamo- ja korjaustoiminta sekä polttoainemyynti

☐ Henkilöliikennepalvelut (ilma-, rautatie-, vesi-, linja-auto-, taksiliikenne)

☐ Matkatoimistot tai muu matkailua palveleva toiminta

☐ Matkailua palveleva vuokraustoiminta (autot, urheilu- ja liikuntavälineet ym.)

☐ Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

☐ Terveys- ja hyvinvointipalvelut

☐ Muu henkilökohtaiset palvelut (pesulat, kampaamot yms.)

☐ Muu toimiala, mikä?

Yrityskyselyn tulokset

- Vastanneiden yritysten toimiala
 - Majoituspalvelut 22 %
 - Ravitsemispalvelut 25 %
 - Henkilöliikenteen palvelut 2 %
 - Matkatoimistopalvelut ym. 1 %
 - Kulttuuri-, virkistys- ja urheilupalvelut ja tapahtumien järjestäminen 23 %
 - Polttoainekauppa 2 %
 - Vähittäiskauppa 7 %

Vastaukset toimialoittain	lkm	%
1 = Majoitustoiminta (hotellit ja vastaavat majoitusliikkeet)	18	5 %
2 = Majoitustoiminta (lomakylät, retkeilymajat yms. majoitus)	10	3 %
3 = Majoitustoiminta (leirintäalueet, asuntovaunu- ja matkailuvaunualueet)	6	2 %
4 = Majoitustoiminta (muu majoitus)	40	12 %
5 = Ravitsemistoiminta (ravintolat, kahvilat, ateriapalvelut ym.)	84	25 %
6 = Vähittäiskauppa (elintarvikkeet, lääkkeet, erikoistavarat ym.)	22	7 %
7 = Tapahtumien järjestäminen ja tapahtumiin liittyvä palvelutuotanto	21	6 %
8 = Huoltamo- ja korjaustoiminta sekä polttoainemyynti	7	2 %
9 = Henkilöliikennepalvelut (ilma-, rautatie-, vesi-, linja-auto-, taksiliikenne)	8	2 %
10 = Matkatoimistot tai muu matkailua palveleva toiminta	4	1 %
11 = Matkailua palveleva vuokraustoiminta (autot, urheilu- ja liikuntavälineet ym.)	0	0 %
12 = Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut	55	17 %
13 = Terveys- ja hyvinvointipalvelut	9	3 %
14 = Muu henkilökohtaiset palvelut (pesulat, kampaamot yms.)	14	4 %
15 = Muu toimiala, mikä?	29	9 %
Ei vastausta	3	1 %
YHTEENSÄ	330	100 %

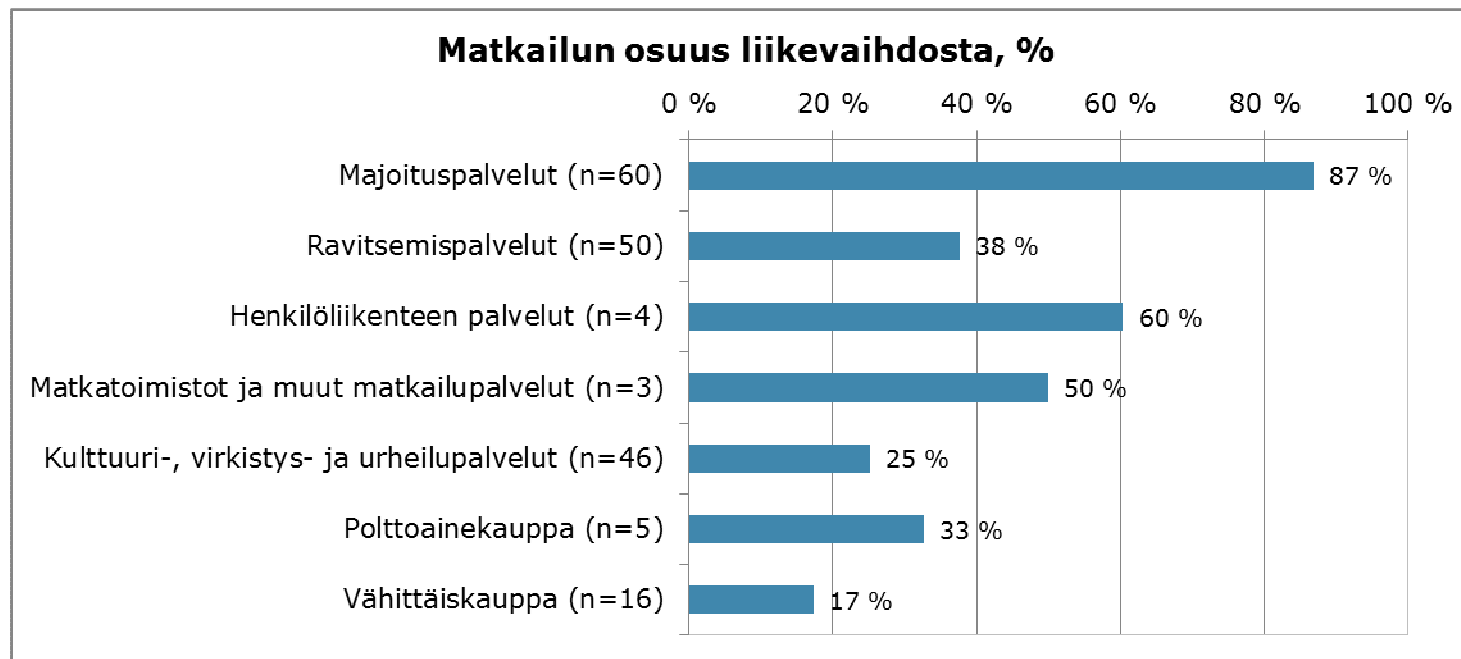
Yrityskyselyn tulokset

- Matkailulle tyypillisten toimialojen, matkailun liitännäistoimialojen ja matkailulle ei ominaisten toimialojen toimipaikkoja oli Päijät-Hämeessä vuonna 2014 yhteensä **2 152 toimipaikkaa** (Tilastokeskus, Toimipaikkarekisteri)
- Kyselyyn vastanneiden yritysten osuus kaikista matkailutoimialojen toimipaikoista oli **13 %**

	Päijät-Hämeen toimipaikat yhteensä	Kyselyyn vastanneiden lukumäärä	Osuus toimialan yrityksistä, %
Matkailulle tyypilliset toimialat	1 052	246	23 %
Majoituspalvelut	58	74	128 %
Ravitsemis- ja ravintolapalvelut	458	84	18 %
Henkilöliikenteen palvelut	299	8	3 %
Matkatoimistot ja muut matkailupalvelut	49	4	8 %
Kulttuuri-, virkistys- ja urheilupalvelut	188	76	40 %
Matkailun liitännäistoimialat ja matkailulle ei-ominaiset toimialat	1 100	29	3 %
Polttoainekauppa	44	7	16 %
Vähittäiskauppa	1 056	22	2 %
Matkailutoimialat yhteensä	2 152	275	13 %
Muu toimiala tai toimiala ei tiedossa		55	

Yrityskyselyn tulokset

- Kyselyyn vastanneet yritykset arvioivat, kuinka suuri osuus yrityksen liikevaihdosta tulee matkailijoiden kulutuksesta
- Osuus vaihtelee toimialoittain, keskiarvo 53 %

- Matkailuosuuden avulla arvioidaan Päijät-Hämeen välitön matkailutulo (tulomenetelmä)

Matkailijahaastattelut 2016

Matkailijahaastattelut 2016

- Matkailijahaastatteluilta kerättiin tietoa matkailukulutuksesta, joka kertoo matkailumenon määrästä Päijät-Hämeen alueella. Kulutuksen lisäksi selvitettiin:
 - matkailijoiden sosioekonominen profiili
 - matkustustapa ja käytetyt palvelut
 - tyytyväisyys matkailupalveluihin sekä
 - matkailupalveluiden kehittämistarpeet
- Matkailijahaastattelut suoritettiin helmi-elokuun 2016 aikana Päijät-Hämeen keskeisissä matkailukohteissa yhdeksän kunnan alueella (Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Orimattila, Padasjoki ja Sysmä)
- Vastauksia saatiin yhteensä 543 kpl
- Vastaukset jakaantuivat sesongeittain seuraavasti:

• Talvi (helmikuu)	3 %
• Kevät (maalis-toukokuu)	15 %
• Kesä (kesä-heinä-elokuu)	82 %

Matkailijahaastattelujen tulokset

- Vastaukset jakautuivat seuraavanlaisesti:

		N	Osuus kaikista vastanneista			N	Osuus kaikista vastanneista
Haastattelu- paikkakunta	Asikkala	38	7,0 %	Sukupuoli:	Nainen	277	51,0 %
	Hartola	11	2,0 %		Mies	266	49,0 %
	Heinola	117	21,5 %	Ikäryhmä:	18-30 v	143	26,3 %
	Hollola	32	5,9 %		31-40 v	112	20,6 %
	Kärkölä	11	2,0 %		41-50 v	114	21,0 %
	Lahti	229	42,2 %		51-60 v	91	16,8 %
	Orimattila	42	7,7 %		61-70 v	55	10,1 %
	Padasjoki	31	5,7 %		Yli 70 v	15	2,8 %
	Sysmä	25	4,6 %		Ei mainittu	13	2,4 %
	Ei mainittu	7	1,3 %				
	Yhteensä	543	100,0 %				

Matkailijahaastattelujen tulokset

- Vastaukset jakautuivat seuraavanlaisesti:

		N	Osuus kaikista vastanneista			N	Osuus kaikista vastanneista
Kotimaa	Suomi	522	96,1 %	Kotipaikkakunta	Helsinki	81	14,9 %
	Ruotsi	6	1,1 %		Lahti	42	7,7 %
	Norja	1	0,2 %		Tampere	36	6,6 %
	Iso-Britannia	4	0,7 %		Espoo	25	4,6 %
	Saksa	3	0,6 %		Vantaa	19	3,5 %
	Venäjä	2	0,4 %		Kouvola	19	3,5 %
	Muu*	4	0,7 %		Mäntsälä	16	2,9 %
	Ei mainittu	1	0,2 %		Heinola	14	2,6 %
	Yhteensä	543	100,0 %		Jyväskylä	12	2,2 %
					Hämeenlinna	12	2,2 %
			Hyvinkää		12	2,2 %	
			Lappeenranta		10	1,8 %	
			Muut		245	45,1 %	

* Muu: Unkari, Kreikka, Australia, Yhdysvallat

Matkailijahaastattelujen tulokset

- Matkaseurueenne koko:

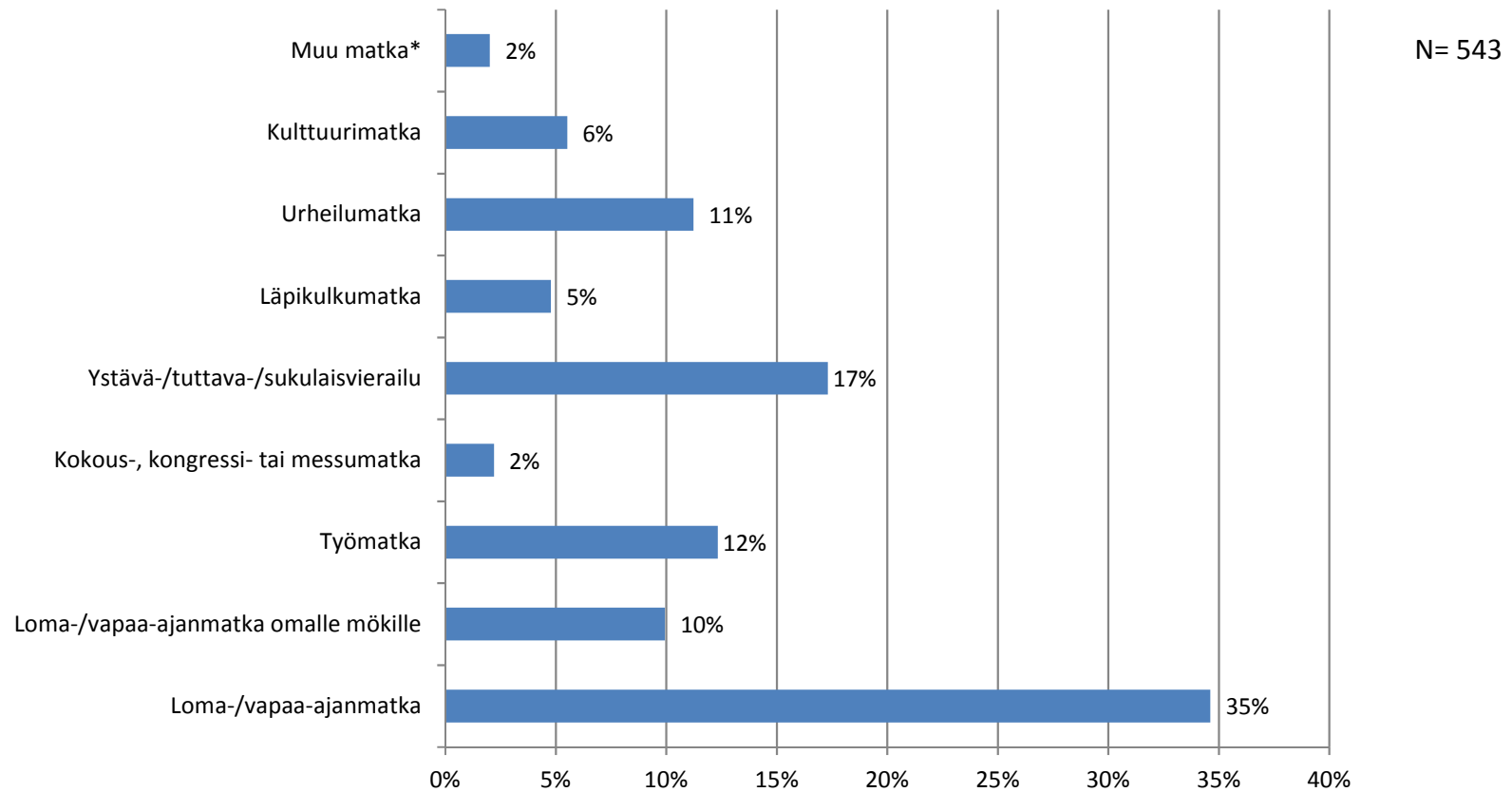
	N	Osuus vastanneista
Matkustan yksin	141	26,2 %
2 henkilöä	217	40,3 %
3 henkilöä	65	12,1 %
4 henkilöä	41	7,6 %
Enemmän kuin 4 henkilöä	74	13,8 %
<i>Yhteensä</i>	<i>538</i>	<i>100,0 %</i>

- Matkaseuranne, jos ette matkusta yksin:

	N	Osuus vastanneista
Puoliso/kumppani	203	45,7 %
Lapset tai lastenlapset	76	17,1 %
Omat vanhemmat	13	2,9 %
Muut sukulaiset	13	2,9 %
Ystävä(-t)	72	16,2 %
Työyhteisö	39	8,8 %
Yhdistys, joukkue, muu seurue	23	5,2 %
Muu	5	1,1 %
<i>Yhteensä</i>	<i>444</i>	<i>100,0 %</i>

Matkailijahaastattelujen tulokset

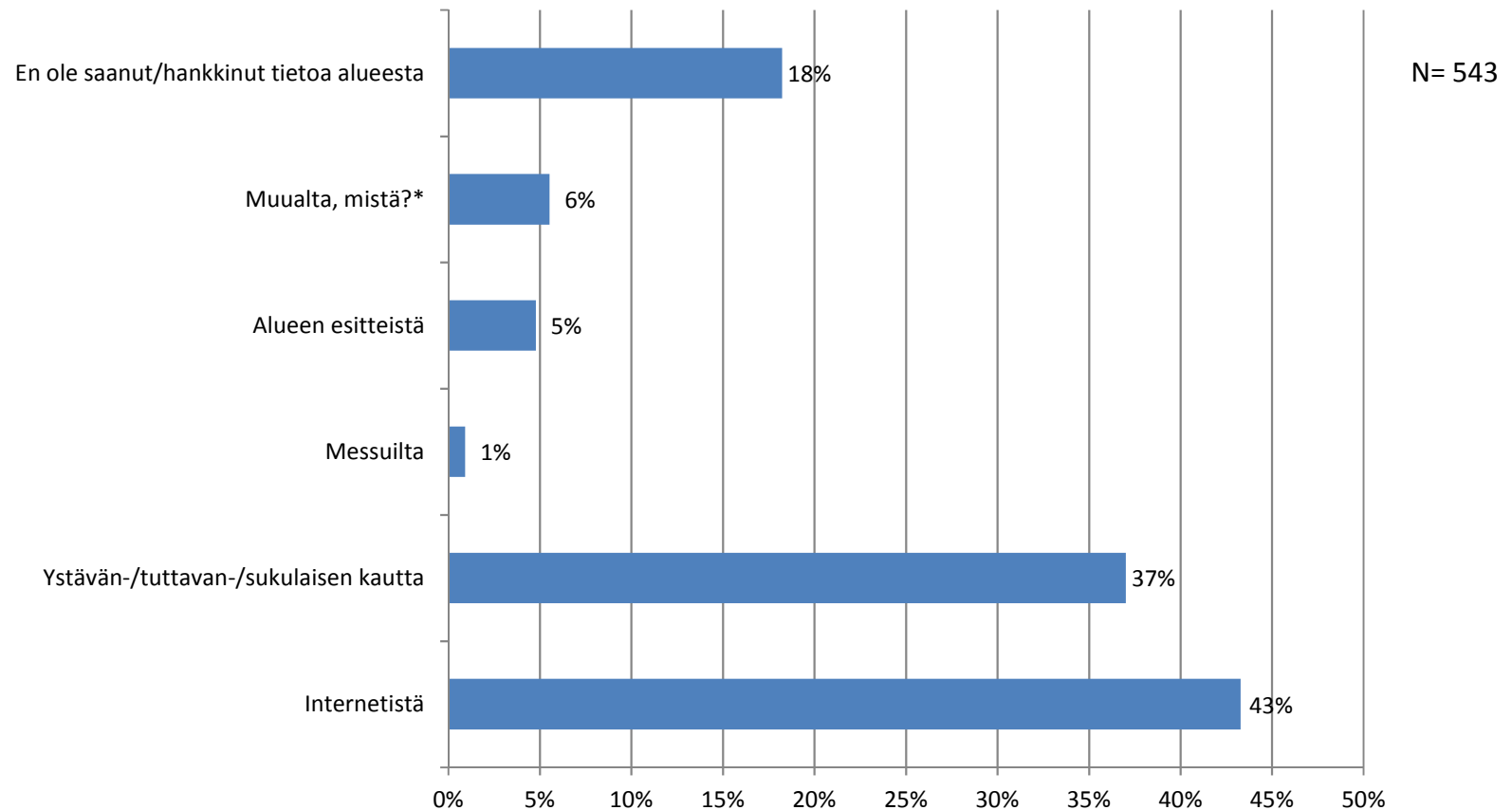
- Mikä on matkanne pääasiallinen tarkoitus?

*Muu matka: ostosreissu, työpaikan virkistytymistapahtuma ym.

Matkailijahaastattelujen tulokset

- Mistä saitte tietoa Päijät-Hämeen alueesta?

*Muualta: olen käynyt aiemmin, entinen kotikaupunki, tuttu paikkakunta , liiton/yhdistyksen kautta , lehdet/radio ym.

Matkailijahaastattelujen tulokset

- Mikä on matkanne pääkohde Päijät-Hämeessä?

Pääkohde, eniten mainintoja:

Kohde	Mainintoja (lkm)
Vierumäki	72
Ystävän/sukulaisen luona vierailu	41
Mökkimatka	39
Orimattila, kehräämö, kotieläinpuisto, taidenäyttelyt	19
Heinola, lintutalo, vesitorni, satama	18
Padasjoki, Ars auttoinen	15
Messilä	13
Megamyyni-areena, Orimattila	12
Kärkölä, Huovilan puisto	12
Pajulahti	12
Työhön liittyvä matka	8

Muut kohteet, eniten mainintoja:

Kohde	Mainintoja (lkm)
Lahti, keskusta, satama, hyppymäet, golf	21
Heinola, keskusta, kesäteatteri, lintutarha	16
Vääksy	11
Kehräämö, Villa Roosa, taidenäyttely	9
Ostosmatka	6
Hollola, kirkko	3
Päijänne risteily	3

Matkailijahaastattelujen tulokset

- Kuinka tyytyväisiä olette käyttämiinne matkailupalveluihin?

Matkailijahaastattelujen tulokset

- Majoitusmuoto ja yöpymisten määrä:

	N	Osuus vastanneista	Yöpymisten määrä keskimäärin
Hotellissa	116	31,0 %	1,98
Huoneistohotellissa, hostellissa, matkustajakodissa	16	4,3 %	2,75
Vuokratussa mökissä	30	8,0 %	3,40
Asuntovaunussa, teltassa tai mökissä leirintäalueella	18	4,8 %	2,16
Sukulaisen/ystävän luona	124	33,2 %	2,34
Omassa vapaa-ajan asunnossa	61	16,3 %	5,96
Vierasvenesatamassa	9	2,4 %	1,66
<i>Yhteensä</i>	<i>374</i>	<i>100,0 %</i>	

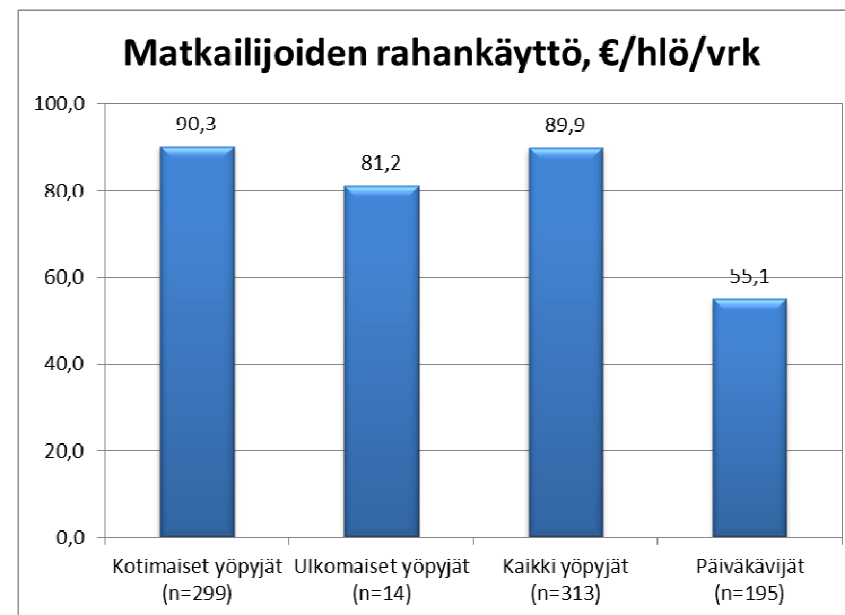
Kuinka monta vuorokautta mökissänne yövytään eri vuodenaikoina?

	N	Vuorokausien määrä keskimäärin
Talvella (joului-helmikuu)	26	12 vrk
Keväällä (maalii-toukokuu)	46	12 vrk
Kesällä (kesä-elokuu)	57	33 vrk
Syksyllä (syys-marraskuu)	47	15 vrk

Mökissä yöpyy keskimäärin 3 henkilöä yhden kerran aikana.

Matkailijoiden rahankäyttö

- Yöpyneet matkailijat käyttivät rahaa vuorokaudessa keskimäärin 90 €/henkilö
- Päiväkävijät käyttivät rahaa keskimäärin 55 €/henkilö
- Eniten rahaa käyttivät hotellissa yöpyjät (132 €/henkilö/vrk) ja vähiten omassa vapaa-ajan asunnossa yöpyjät (26 €/henkilö/vrk)

Yöpyneiden matkailijoiden rahankäyttö majoitusmuodon mukaan:

Rahankäyttö, €/hlö/vrk	Kotimaiset	Ulkomaiset	Kaikki
Hotelli, hostelli tai matkustajakoti	130,7	160,1	131,7
Vuokrattu mökki	128,3	64,6	116,2
Leirintä- tai matkailuvaunualue	31,8		31,8
Sukulaiset tai tuttavat	78,4	53,2	77,5
Oma vapaa-ajan asunto	26,4	12,5	25,9
Vierasvenesatama	47,1		47,1
Yhteensä	90,3	81,2	89,9

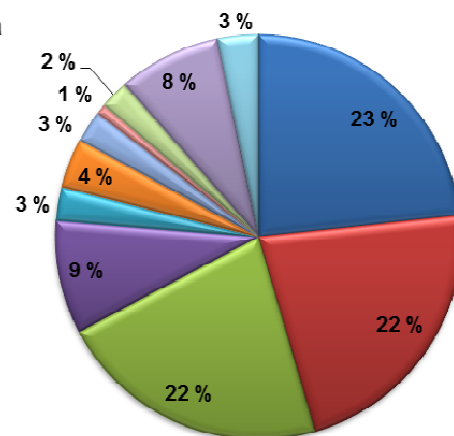
Matkailijoiden rahankäyttö menoluokittain

- Yöpyneet matkailijat käyttivät eniten rahaa majoituspalveluihin, ravitsemispalveluihin ja ostoksiin päivittäistavarakaupoista
- Päiväkävijät käyttivät eniten rahaa ravitsemispalveluihin, ostoksiin erikoiskaupoista ja polttoaineostoihin
- Vähiten rahaa käytettiin kaikissa ryhmissä ohjelmapalveluihin (retket, luonto- ja elämyspalvelut)

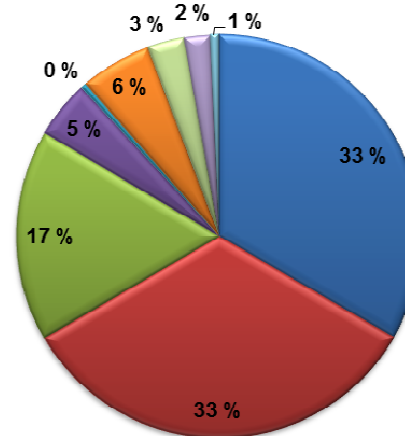
Matkailijoiden rahankäytön jakautuminen eri menoluokkiin:

- Majoituspalvelut
- Ravitsemispalvelut
- Ostokset päivittäistavarakaupoista
- Ostokset erikoiskaupoista
- Kulttuuripalvelut
- Viihde- ja virkistyspalvelut
- Hyvinvointipalvelut
- Ohjelmapalvelut
- Liikennepalvelut
- Polttoaineostot
- Muu rahankäyttö

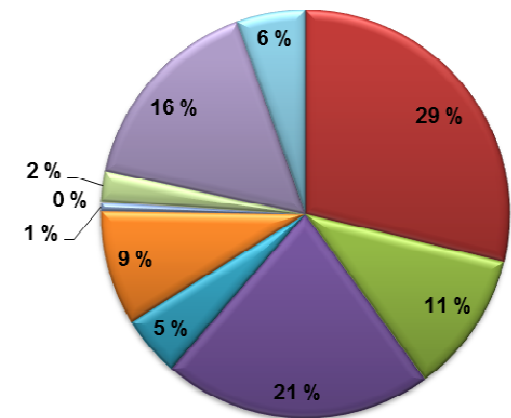
Kotimaiset yöpyjät
90,3 €/hlö/vrk

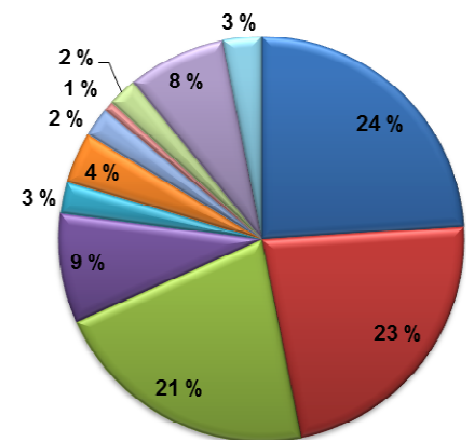
Ulkomaiset yöpyjät
81,2 €/hlö/vrk

Päiväkävijät
55,1 €/hlö/vrk

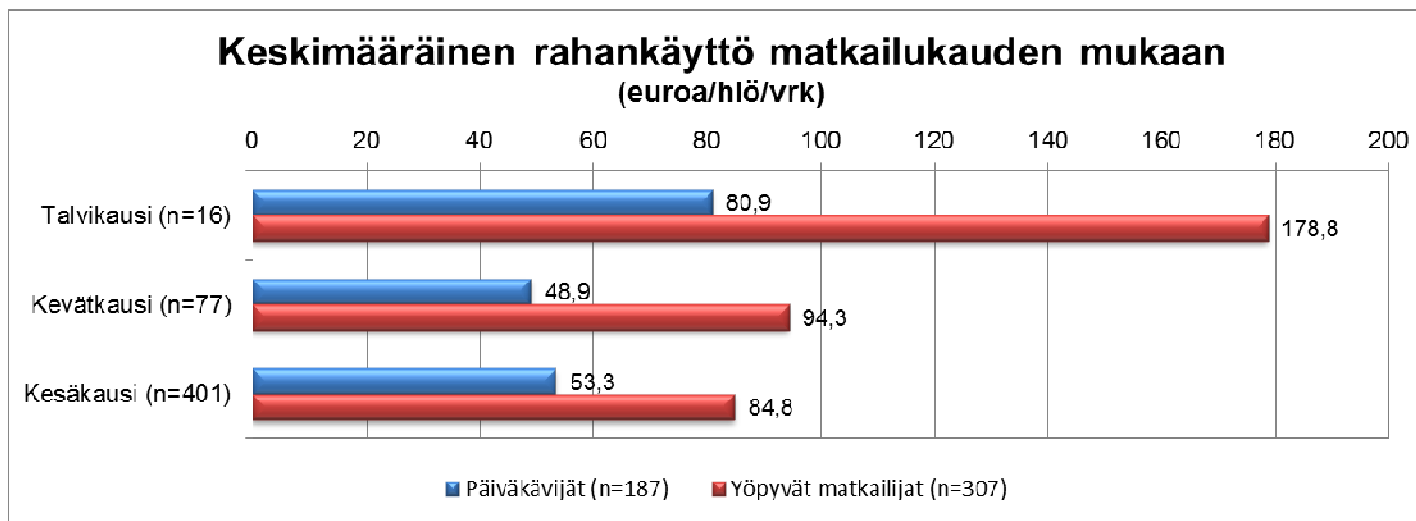

Kaikki yöpyjät
89,9 €/hlö/vrk

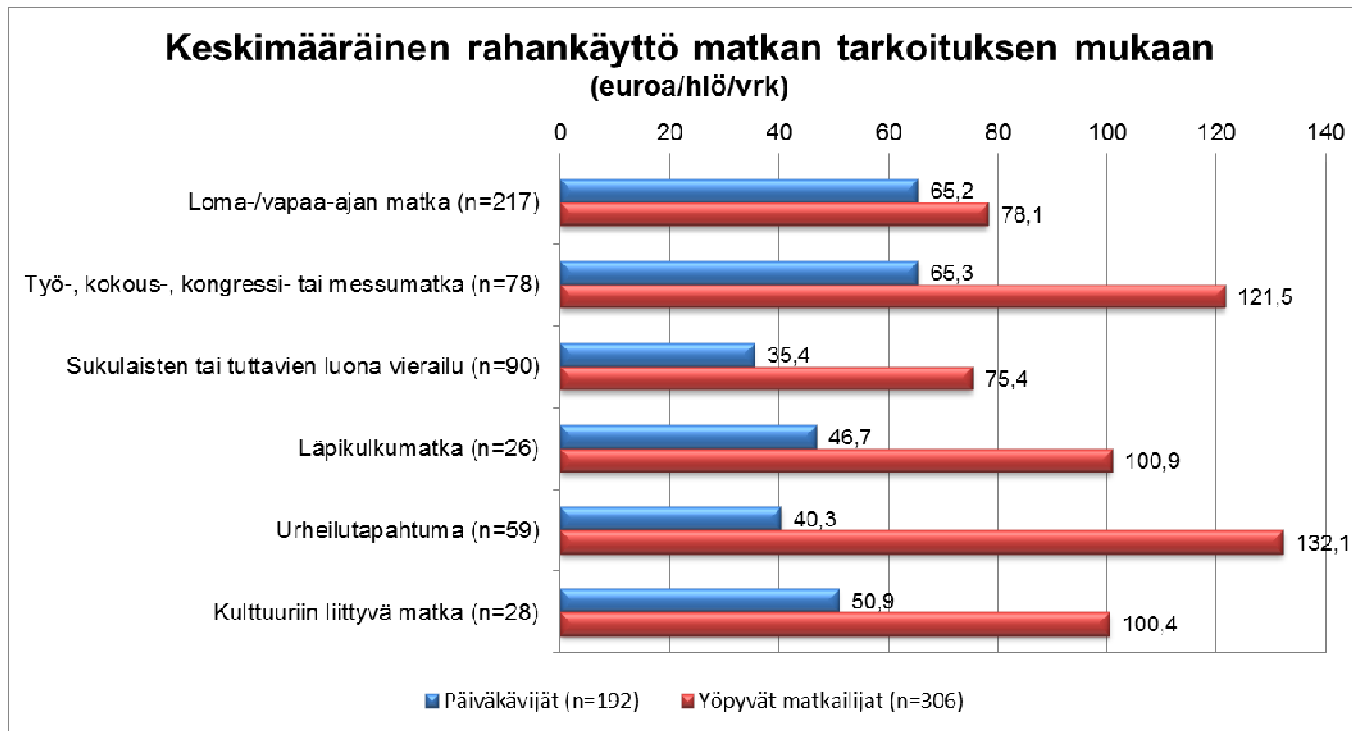
Matkailijoiden rahankäyttö matkailukauden mukaan

- Keskimääräinen rahankäyttö matkailukauden mukaan, €/hlö/vrk
 - Eniten rahaa käytettiin talvikaudella, yöpyneet matkailijat keskimäärin 179 €/hlö/vrk ja päiväkävijät keskimäärin 81 €/hlö/vrk

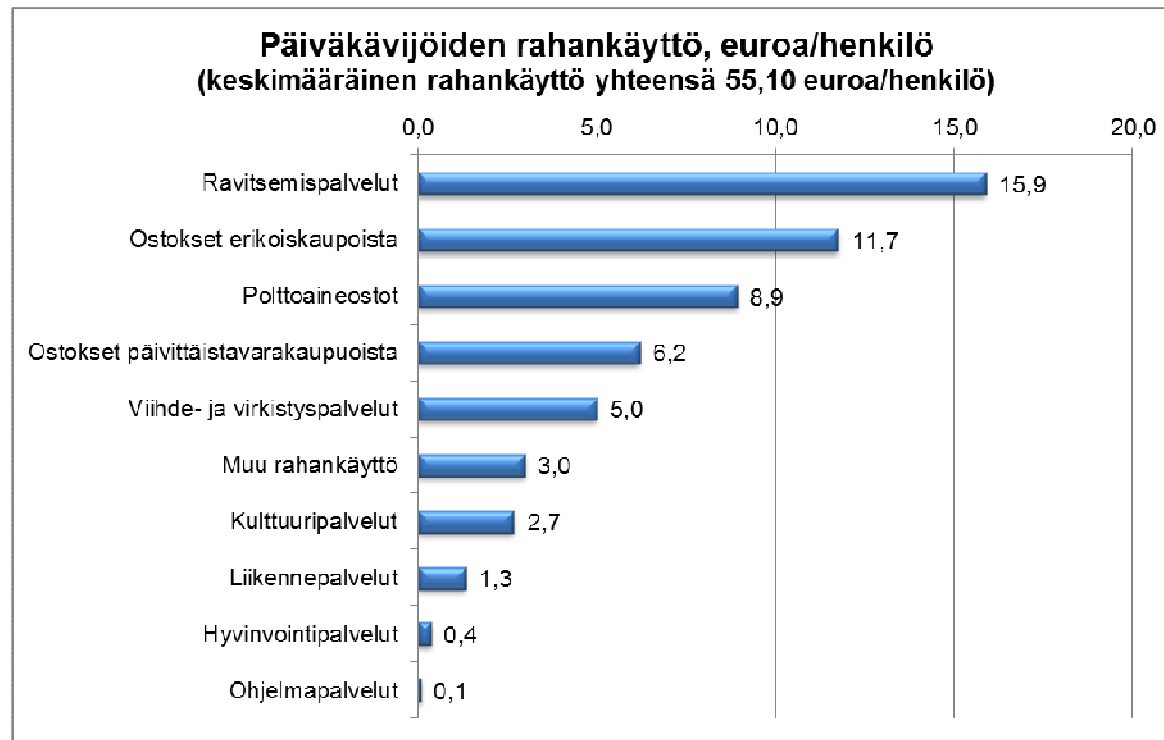
Matkailijoiden rahankäyttö matkan tarkoituksen mukaan

- Keskimääräinen rahankäyttö matkan tarkoituksen mukaan, €/hlö/vrk
 - Yöpyneet matkailijat käyttivät eniten rahaa urheilutapahtumien yhteydessä (keskimäärin 132 €/hlö/vrk) sekä työmatkoilla (keskimäärin 121 €/hlö/vrk)
 - Päiväkävijät käyttivät eniten rahaa loma-/vapaa-ajan matkoilla ja työmatkoilla (keskimäärin 65 €/hlö/vrk)

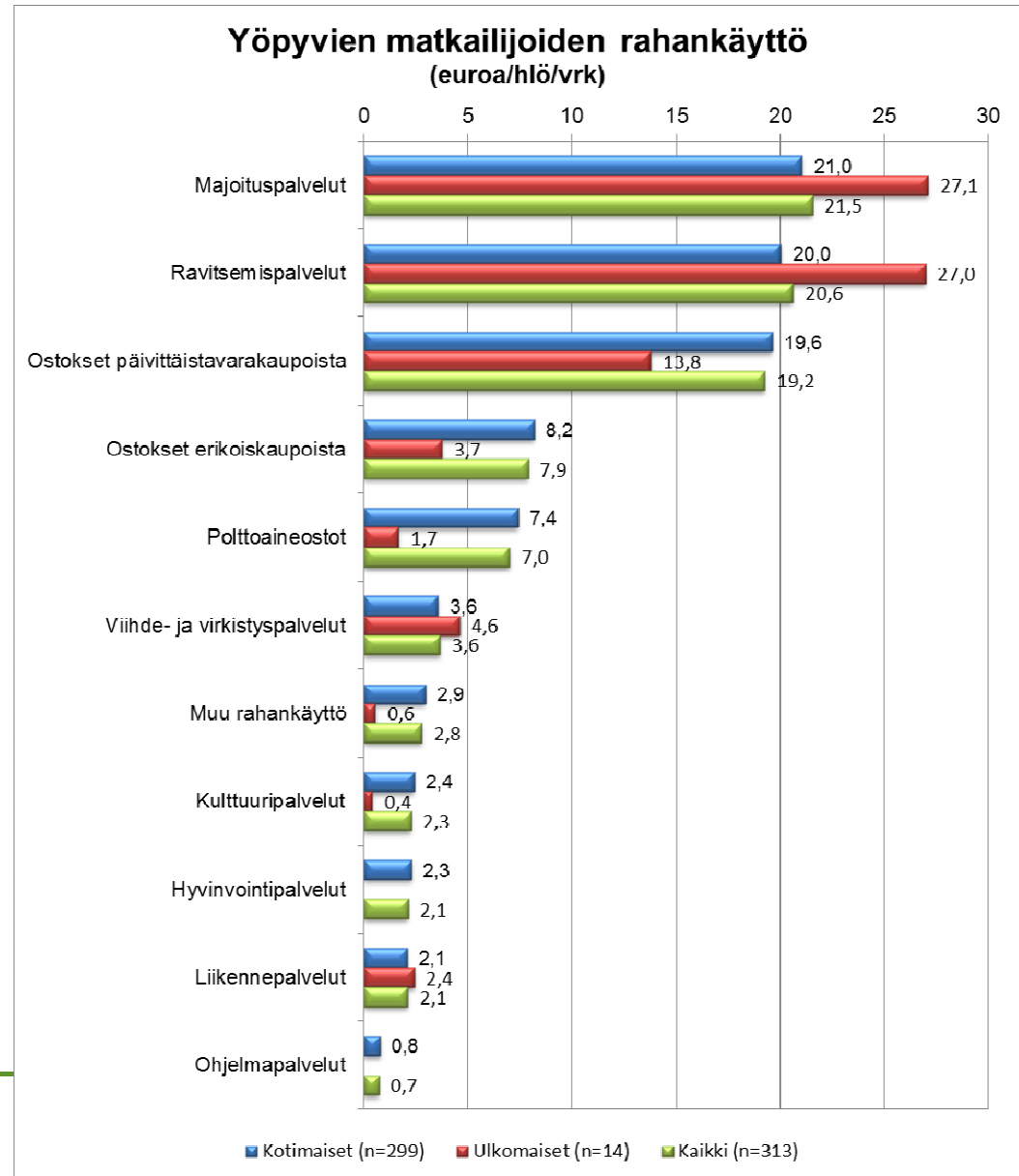
Päiväkävijöiden rahankäyttö menoluokittain

- Päiväkävijät käyttivät rahaa keskimäärin 55 €/henkilö
- Eniten rahaa käytettiin ravitsemispalveluihin (16 €/henkilö) ja ostoksiin erikoiskaupoista (keskimäärin 12 €/henkilö)
- Vähiten rahaa käytettiin ohjelmapalveluihin ja hyvinvointipalveluihin

Yöpyvien matkailijoiden rahankäyttö menoluokittain

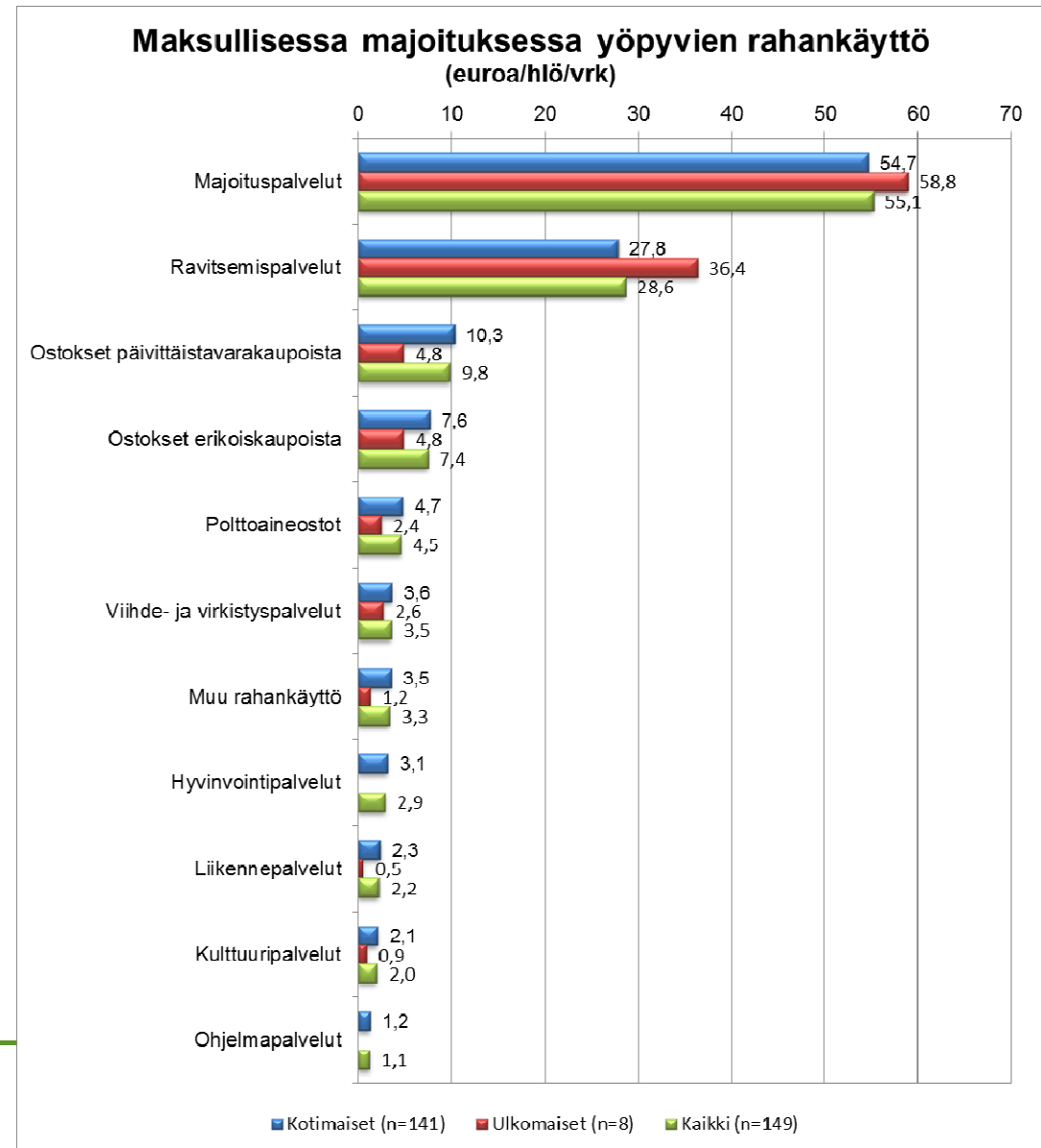
- Yöpyneet matkailijat käyttivät rahaa keskimäärin 90 €/henkilö/vrk
- Eniten rahaa käytettiin majoituspalveluihin, ravitsemispalveluihin ja ostoksiin päivittäistavara-kaupoista
- Vähiten rahaa käytettiin ohjelmapalveluihin

Maksullisessa majoituksessa yöpyvien* rahankäyttö menoluokittain

- Maksullisessa majoituksessa yöpyneet käyttivät rahaa keskimäärin 120 €/henkilö/vrk
- Eniten rahaa käytettiin majoituspalveluihin ja ravitsemispalveluihin
- Vähiten rahaa käytettiin ohjelmapalveluihin

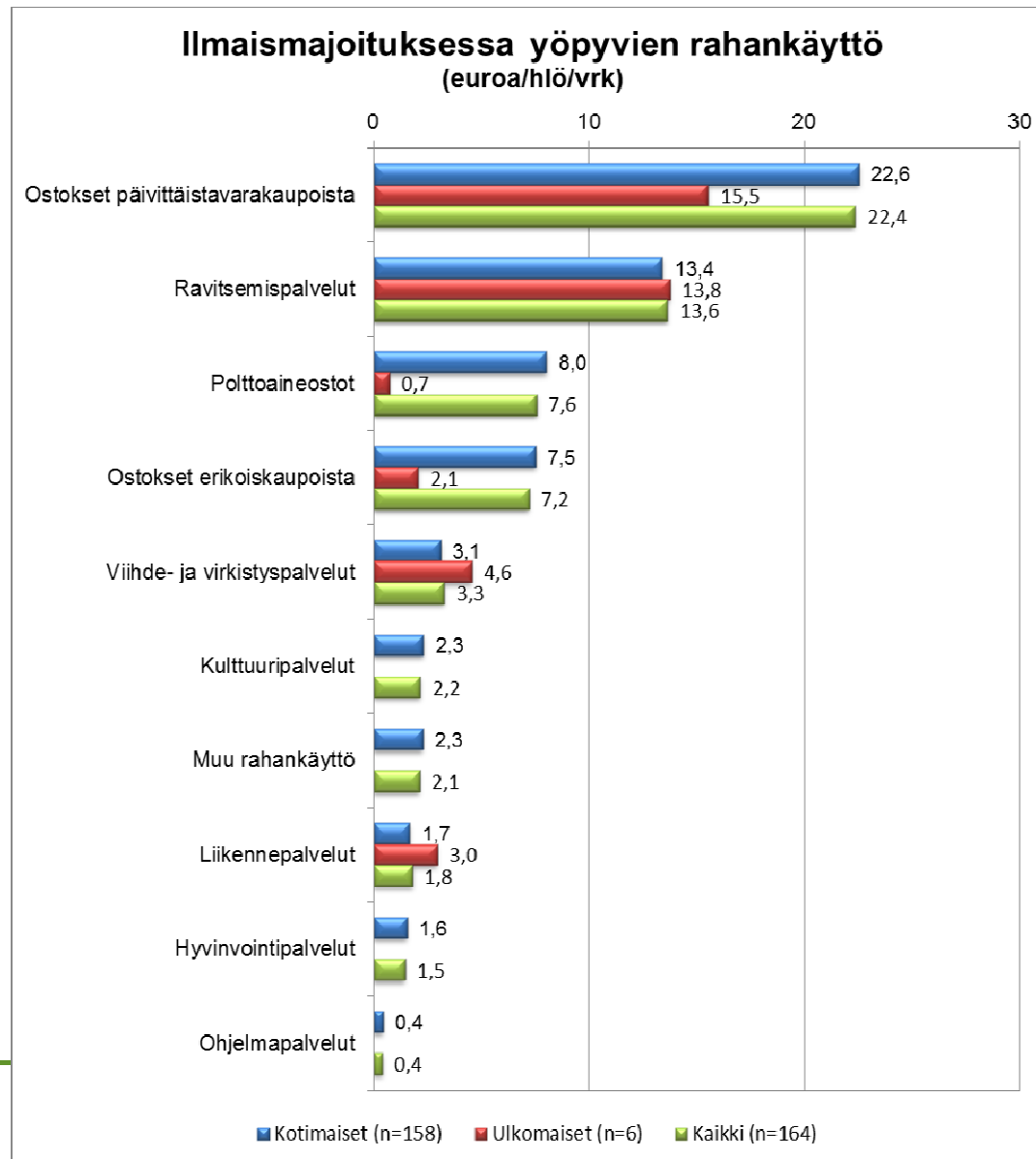
* hotelli, huoneistohotelli, hostelli tai matkustajakoti, vuokrattu mökki, leirintäalue, vierasvenesatama

Ilmaismajoituksessa yöpyvien* rahankäyttö menoluokittain

- Ilmaismajoituksessa yöpyneet käyttivät rahaa keskimäärin 62 €/henkilö/vrk
- Eniten rahaa käytettiin ostoksiin päivittäistavara-kaupoista ja ravitsemis-palveluihin

* sukulaisten/tuttavien luona tai omalla vapaa-ajan asunnolla yöpyvät

Matkailijahaastattelujen tulokset

- **Miten toivoisit Päijät-Hämeen matkailupalveluja kehitettävän?**

- Päijät-Hämeen sijainnin parempi hyödyntäminen lähellä pääkaupunkiseutua
- Upeat puitteet, mutta niistä on liian vähän tietoa saatavilla
- Vierumäen urheiluopisto on fantastinen alue
- Vääksyn kanava on upea paikka sitä tuli mainostaa enemmän
- Lisää tarjontaa, palveluja, tapahtumia, toimintaa ja aktiviteettivaihtoehtoja
- Edullista ja laadukasta majoitusta, hotelleja tulisi uudistaa, hotellin yhteyteen tapahtumia
- Majoituskapasiteettia liian vähän suurten tapahtumien aikana
- Matalan sesongin aikaan edullisia paketteja perheille/äkkilähtöjä
- Parempia ravintolapalveluja, lisää hyviä kasvisruokapaikkoja, auki myös iltaisin
- Enemmän tapahtumia lapsille, lapsille sopivia kesäkohteita, uimarantoja ja lastenpuistoja
- Mahdollisuus liikunnalliseen aktiviteettiin, sisäaktiviteettipuisto esim. superpark, kiipeilyhalli, trampoliinit tms.
- Kulttuurikohteiden kehittäminen, lisää teatteri- ja musiikkitapahtumia, konsertteja, hyvät esitteet taiteilijoista ja näyttelyistä
- Pienten kesäkahviloiden, kirppisten, puotien, näyttely- ja kulttuuritapahtumien kartasto ns. "aarrekartta", tunnelmallisia ja vanhan tyyllisiä paikkoja enemmän
- Markkinointia ja viestintää tulisi tehostaa (www-sivujen ylläpito ja päivitys), palvelut/tapahtumat eivät näy pääkaupunkiseudulla, tietoa tapahtumista kootusti jonnekin
- Bussiterminalissa voisi mainostaa lähialueiden tapahtumia

Matkailijahaastattelujen tulokset

- **Miten toivoisit Päijät-Hämeen matkailupalveluja kehitettävän?**

- Halvempi ja toimivampi julkinen liikenne, vaikea liikkua muulla kuin taksilla, pysäkit nähtävyyksien lähelle
- Selkeämmät opasteet ja tieviitoitus, enemmän tienvarsimainostusta
- Enemmän retkeily- ja patikointikohteita, luontopolkuja jotka selkeästi merkattuja (kartat, opasteet), matkalla pysähdyspaikkoja, reittien suunnittelu päiväretkeläisille
- Päijänteelle lisää järvimatkailua, Päijänteen kansallispuiston hyödyntäminen
- Asiakaspalvelun taso on alhainen, palvelun parantaminen
- Hyvinvointipalveluiden tarjonnan lisääminen, Lahteen kylpylä
- Matkaparkkeja asuntoautoille
- Veneilijöille lisää tukikohtia
- Pyörävuokrausmahdollisuus esim. juna-asema, hotellit
- Lisää tanssilavoja
- Kotieläinpuisto pitäisi saneerata (aitaukset, viheralueet, enemmän eläimiä)
- Kehräämön alueen kehittäminen, enemmän näkyvyyttä netissä
- Lahden torille lisää ohjelmaa
- Lahden keskustan alueella on tällä hetkellä vaikea liikkua (työmaa-alue)
- Elämyspaketteja jossa pääsisi näkemään Lahden nähtävyyksiä
- Lisää yritysten välistä yhteistyötä

Kotitalouskysely 2016

Kotitalouskysely 2016

- Kotitalouskysely kohdistettiin Väestörekisteristä satunnaisesti valituille 1500 täysi-ikäiselle henkilölle, jotka asuvat kohdealueella.
- Kyselylomake postitettiin vastaajille toukokuussa viikolla 19, ja vastausaikaa oli viikon 21 loppuun asti.
- Paperilomakkeessa ilmoitettiin myös verkko-osoite, jonka kautta vastaaja voi halutessaan vastata sähköisesti.
- Vastauksia saatiin yhteensä 233 kpl, joista 79 % tuli paperilomakkeilla.
- Ennen tulosten laskentaa aineistosta poistettiin joitakin yksittäisiä vastauksia, koska ne katsottiin poikkeaviksi.
- Kaiken kaikkiaan vastausaktiivisuus oli 15,5 %.

Kotitalouskyselyn tulokset

- Vastaukset jakautuivat seuraavanlaisesti:

		N	Osuus kaikista vastanneista			N	Osuus kaikista vastanneista
Kotipaikkakunta:	Asikkala	6	2,6 %	Sukupuoli:	Mies	71	30,5 %
	Hartola	7	3,0 %		Nainen	157	67,4 %
	Heinola	21	9,0 %		Ei mainittu	5	2,1 %
	Hollola	29	12,4 %	Ikäryhmä:	18-30 v	13	5,6 %
	Kärkölä	7	3,0 %		31-40 v	25	10,7 %
	Lahti	135	57,9 %		41-50 v	32	13,7 %
	Orimattila	11	4,7 %		51-60 v	53	22,7 %
	Padasjoki	4	1,7 %		61-70 v	68	29,2 %
	Sysmä	12	5,2 %		Yli 70 v	41	17,6 %
	Ei mainittu	1	0,4 %		Ei mainittu	1	0,4 %
	Yhteensä	233	100 %		Yhteensä	233	100 %

Kotitaloudessa 18 vuotta täyttäneitä	N	Osuus kysymykseen vastanneista	Kotitaloudessa alle 18- vuotiaita	N	Osuus kysymykseen vastanneista
1	65	29,4 %	0	181	81,9 %
2	147	66,5 %	1	13	5,9 %
3	6	2,7 %	2	17	7,7 %
4	3	1,4 %	3	9	4,1 %
			7	1	0,5 %
Kysymykseen vastanneet	221	100 %	Kysymykseen vastanneet	221	100 %

Kotitalouskyselyn tulokset

	Ulkopaikkakuntalaiset yöpyvät vierailijat hlö / vuosi			Ulkopaikkakuntalaisten yöpymisvuorokaudet / vuosi			Vieraiden rahankäyttö vierailun aikana € / hlö / päivä		
	Päijät-Häme	Lahti	Muut kunnat	Päijät-Häme	Lahti	Muut kunnat	Päijät-Häme	Lahti	Muut kunnat
N (vastaajamäärä)	194	105	89	192	104	88	177	97	79
Keskiarvo	5,6	4,9	6,5	20,8	20,2	21,5	35,8	38,2	33,1
Yleisin vastaus	2	4	2	10	10	10	50	50	10
Minimi	1	1	1	1	1	1	3,5	5	3,5
Maksimi	20	20	20	160	160	120	200	100	200

	Päijät-Häme	Lahti	Muut kunnat
Yöpyvien vierailijoiden rahankäyttö keskimäärin € / kotitalous / vuosi	4 114	3 783	4 625
Kotitalouksien lukumäärä (Tilastokeskus 2015)	102 020	61 930	40 090
Yöpyvien vierailijoiden rahankäyttö keskimäärin miljoonaa euroa / vuosi ¹	419,7	234,3	185,4
Yöpyvien vierailijoiden rahankäyttö keskimäärin miljoonaa euroa / vuosi ²	349,4	195,0	154,4

¹ Jos yöpyjiä olisi kaikissa kotitalouksissa.

² Kun huomioidaan, että noin 83 % vastanneista ilmoitti, että heillä yöpyy vierailijoita.

- Arvion mukaan ulkopaikkakuntalaiset vierailijat kuluttavat Päijät-Hämeessä lähes 350 miljoonaa euroa vuodessa.

Kotitalouskyselyn tulokset

- Kotitalouskyselyn mukaan ulkopaikkakuntalaisten vierailijoiden kulutus Päijät-Hämeessä on lähes 350 miljoonaa euroa vuodessa, kulutus sisältää myös päijäthämäläisten vierailut.
- Päijät-Hämeen ulkopuolelta tulevien sukulaisten ja tuttavien luona yöpyvien kulutus on noin **64 miljoonaa euroa vuodessa**.
- Päijät-Hämeen ulkopuolelta tulevien vierailijoiden kulutus on arvioitu Tilastokeskuksen matkailutilastojen avulla
 - Koko maassa vuonna 2015 ilmaismajoituksessa yhteensä noin 71 miljoonaa yötä, joista sukulaisten ja tuttavien luona noin 69 %
 - Koko maassa ilmaismajoituksessa keskimäärin 2,96 yötä/matka
 - Päijät-Hämeessä vuonna 2015 ilmaismajoituksessa yhteensä 876 000 matkaa, joista sukulaisten ja tuttavien luona 605 000 matkaa (69 %) → sukulaisten ja tuttavien luona noin 1,8 miljoonaa yötä (2,96 yötä/matka)
 - Kotitalouskyselyn mukaan sukulaisten ja tuttavien luona yöpyvät kuluttavat rahaa keskimäärin 35,8 €/päivä → sukulaisten ja tuttavien luona yöpyvien rahankäyttö yhteensä noin 64 miljoonaa euroa

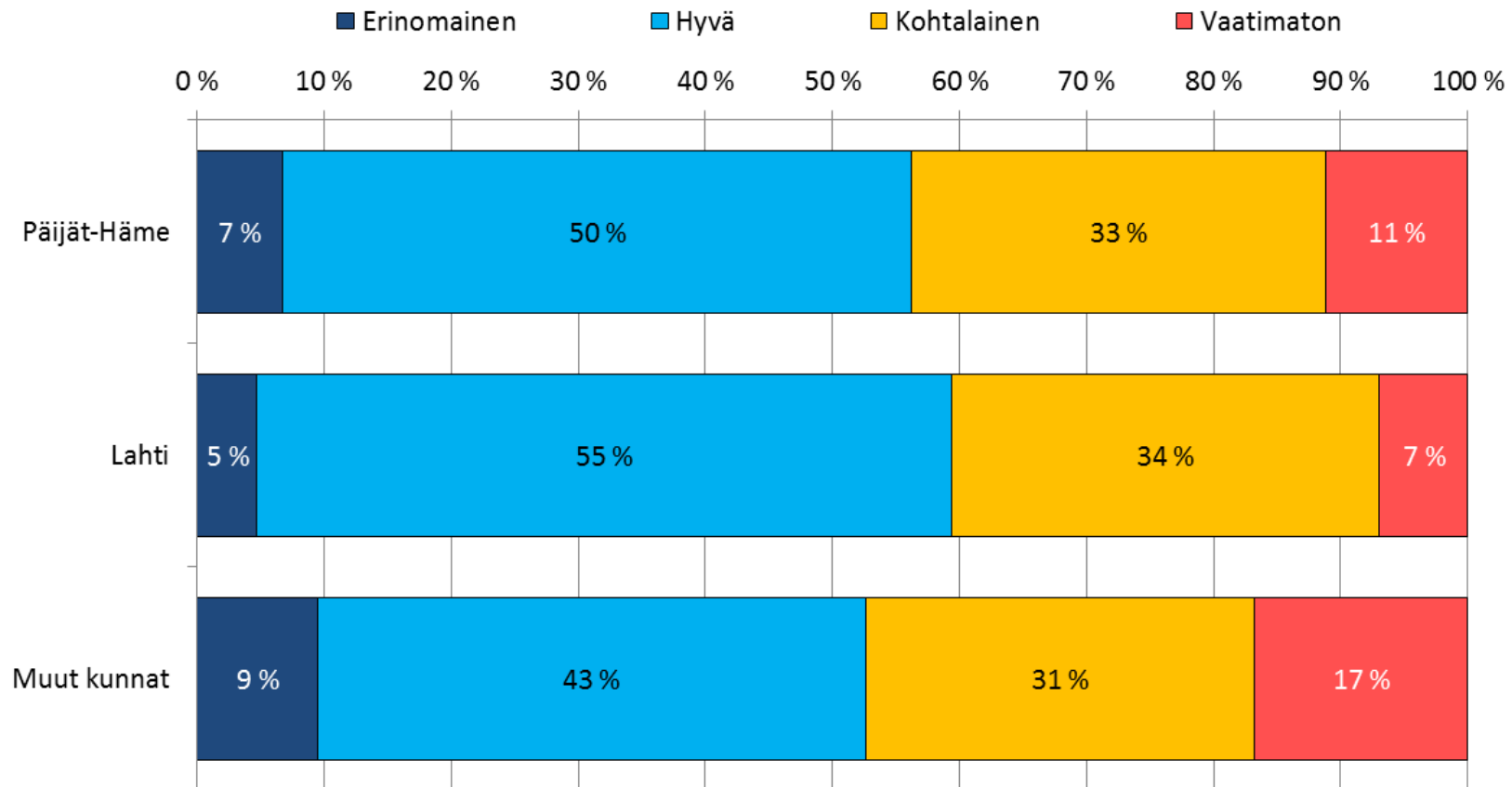
Kotitalouskyselyn tulokset

- Vastaukset kysymykseen ”Mitkä ovat mielestänne kotikuntanne kolme tärkeintä nähtävyyttä/käyntikohdetta?” on esitetty alla olevassa kuvassa.

Kotitalouskyselyn tulokset

- Vastaukset kysymykseen ” Millaiseksi uskotte vierailijoidenne kokevan asuinkuntanne matkailukohteena?” on esitetty alla olevassa kuvassa.

Kotitalouskyselyn tulokset

Päijät-Hämeen matkailupalvelujen kehittämistarpeet koettiin seuraavasti:

- Lisää mainontaa, tiedottamista ja näkyvyyttä eri kohteista, lisää infopisteitä
- Alueita tulisi markkinoida kokonaisuuksina, internet-sivut selkeämmäksi
- Luontomatkailun kehittäminen, helppokulkuiset luontokohteet, hyvät opasteet, opastetut retket
- Enemmän kiinnostavia tapahtumia, messuja, ilmaistapahtumia ja halvempia pääsylippuja
- Teemaretket esim. kartano- ja puutarhakierrokset, maatilavierailut, matka höyryveturilla/-laivalla, pyöräretket, opastetut metsäretket, hyppymäkeen elämysmatkailua jne.
- Lapsiperheille enemmän nähtävää ja koettavaa
- Vesistön parempi hyödyntäminen mm. melontakurssit
- Vierailupassi, jolla pääsisi kulkemaan Päijät-Hämeen alueella bussilla maksutta
- Lisää majoitustilaa: hotellit, hostellit, mökki- ja maatilamajoitus, kylpylä, kotimajoituksen tarjoaminen keskitetysti
- Kahvila- ja ravintolapalvelut houkuttelevammiksi, ympäristöt siistimmäksi
- Lahden keskusta liikenteellisesti toimivammaksi, kuljetuspalvelujen ja joukkoliikenteen kehittäminen
- Enemmän yhteistyötä eri toimijoiden välillä

Matkailun tulo- ja työllisyysvaikutukset

Laskentaperusteet (tulomenetelmä)

- **Välitön matkailutulo (€)** = matkailutoimialojen liikevaihto (Tilastokeskus, toimipaikkarekisteri) * matkailun osuus liikevaihdosta, % (yrityskysely ja tarkistukset), kuntakohtaisissa laskelmissa on käytetty maakunnan keskimääräistä matkailuosuutta
- **Välillinen matkailutulo (€)** = välitön matkailutulo * matkailun alueellisen tilinpidon mukainen kerroin vaikutuksista muilla toimialoilla (*Tilastokeskus, Tilastotietokannat, StatFin, Kansantalous*)
- **Välitön ja välillinen työllisyysvaikutus (htv)** = välitön / välillinen matkailutulo * työpanoskerroin (*Tilastokeskus, Tilastotietokannat, StatFin, Kansantalous, Panos-tuotos, Työpanos ja työpanoskertoimet*)
- **Välitön ja välillinen palkkatulovaikutus (€)** = välitön / välillinen työllisyysvaikutus, htv * keskimääräinen vuosiansio Päijät-Hämeessä, €/hlö/vuosi (*Tilastokeskus*)
- **Välitön ja välillinen verotulovaikutus (€)** = välitön / välillinen palkkatulo, € * Päijät-Hämeen keskimääräinen tuloveroaste, % (*Suomen kuntaliitto*)
- **MATKAILUN KOKONAISHYÖTY (€)** = matkailutulo+palkkatulovaikutus+verotulovaikutus
- **HUOM:** Tilastotiedoissa ja laskelmissa Nastola sisältyy Lahden lukuihin ja Hämeenkoski Hollolan lukuihin

Päijät-Hämeen matkailutoimialat

- Matkailulle tyypilliset toimialat, matkailun liitännäistoimialat ja matkailulle ei ominaiset toimialat Päijät-Hämeessä vuonna 2014
 - Yhteensä **2 152 toimipaikkaa**
 - Henkilöstömäärä noin **7 700 henkilöä**
 - Liikevaihto noin **1 767 milj.€**
- Toimipaikoista 60 % oli Lahdessa

	Toimipaikat	Henkilöstö- määrä	Liikevaihto (1000 €)
Matkailulle tyypilliset toimialat	1 052	2 890	312 165
Majoituspalvelut	58	369	48 490
Ravitsemis- ja ravintola-	458	1 651	177 216
Henkilöliikenteen palvelut	299	568	49 906
Matkatoimistot ja muut matkailupalvelut	49	74	12 638
Kulttuuri-, virkistys- ja urheilupalvelut	188	228	23 915
Matkailun liitännäistoimialat ja matkailulle ei-ominaiset toimialat	1 100	4 830	1 454 789
Polttoainekauppa	44	226	91 312
Vähittäiskauppa	1 056	4 604	1 363 477
YHTEENSÄ	2 152	7 720	1 766 954

Toimipaikat kunnittain		%
Lahti	1 289	60 %
Heinola	245	11 %
Hollola	190	9 %
Orimattila	136	6 %
Asikkala	87	4 %
Sysmä	61	3 %
Hartola	54	3 %
Padasjoki	48	2 %
Kärkölä	42	2 %
Yhteensä	2 152	100 %

HUOM! Nastola sisältyy Lahden lukuihin ja Hämeenkoski Hollolan lukuihin

Lähde: Tilastokeskus, Toimipaikkarekisteri

Matkailun kokonaishyöty 2016

- **Matkailun kokonaishyöty on 894,2 milj.€**
- Välitön matkailutulo on 367,6 milj.€
- Matkailun välilliset tulovaikutukset
 - Välillinen matkailutulo (=matkailusta suoraan hyötyä saavien yritysten ostot muilta toimialoilta) 202,7 milj.€
 - Palkkatulovaikutus 269,0 milj.€
 - Verotulovaikutus 54,9 milj.€
- Matkailun aikaansaama työllisyysvaikutus 6 092 htv
- Erityisesti välillisistä tulo- ja työllisyysvaikutuksista suuri osa kohdistuu Päijät-Hämeen ulkopuolelle

2016	Välitön	Välillinen	Yhteensä
Matkailutulo, milj. € ¹⁾	367,6	202,7	570,3
Palkkatulovaikutus, milj. € ²⁾	190,0	79,0	269,0
Verotulovaikutus, milj. € ³⁾	38,8	16,1	54,9
KOKONAISHYÖTY, MILJ. €	596,4	297,8	894,2
Työllisyysvaikutus, htv	4 302	1 790	6 092

¹⁾ Välitön matkailutulo on arvioitu matkailutoimialojen liikevaihdon (Tilastokeskus, toimipaikkarekisteri) ja matkailuosuuden (yrityskysely) avulla ja välillinen matkailutulo matkailun alueellisen tilinpidon mukaisilla kertoimilla (Tilastokeskus, Tilastotietokannat, StatFin, Kansantalous)

²⁾ Palkkatulovaikutus = työllisyysvaikutus (htv) * Päijät-Hämeen keskimääräinen vuosiansio 40 144 €/v (Tilastokeskus)

³⁾ Verotulovaikutus = palkkatulovaikutus (€) * Päijät-Hämeen keskimääräinen tuloveroaste 20,41 % (Suomen kuntaliitto)

⁴⁾ Työllisyysvaikutus = matkailutulo * työpanoskerroin (Tilastokeskus, Tilastotietokannat, StatFin, Kansantalous)

**Matkailun
kokonaishyöty
894,2 milj.€**

**Välitön
matkailutulo
367,6 milj.€**

**Välillinen
matkailutulo
202,7 milj.€**

**Palkkatulo-
vaikutus
269,0 milj.€**

**Verotulo-
vaikutus
54,9 milj.€**

Matkailu verrattuna Päijät-Hämeen muihin toimialoihin

Liikevaihto...

Työllisyys...

Vertailussa käytetty välitöntä matkailutuloa ja välitöntä matkailutyöllisyyttä.

Välitön matkailutulo vuonna 2016 (tulomenetelmä)

- Päijät-Hämeen välitön matkailutulo on noin **368 milj.€** (vuonna 2010 noin 343,6 milj.€, kasvua noin +7%)
- Matkailutulo asukasta kohti on noin **1 820 €** (vuonna 2010 noin 1 703 €/asukas, kasvua noin +6,9 %)
- Matkailutulon osuus Päijät-Hämeen kaikkien yritysten liikevaihdosta on noin 3,7 % (vuonna 2010 n. 3,9 %)

**Välitön
matkailutulo
368 milj.€**

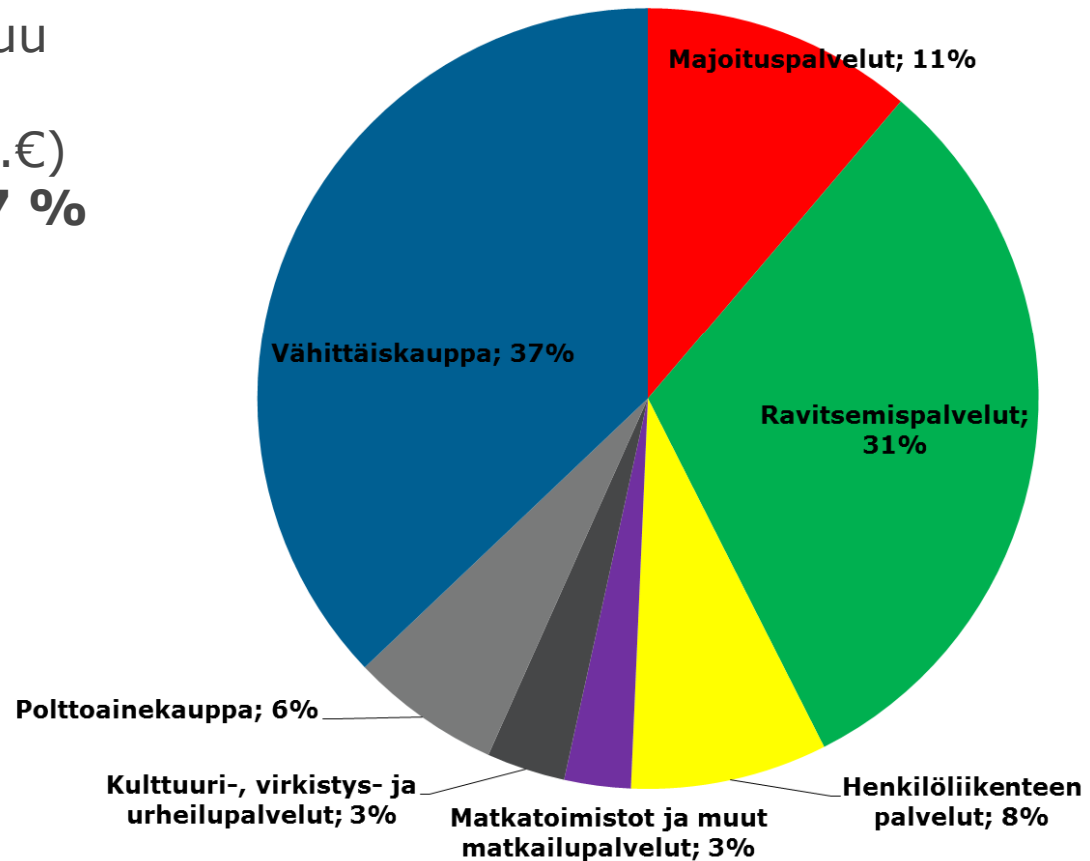
2016	Välitön matkailutulo, milj.€	
Matkailulle tyypilliset toimialat	208,4	57 %
Majoituspalvelut	41,2	11 %
Ravitsemis- ja ravitsemis- ja ravitsemis-	115,2	31 %
Henkilöliikenteen palvelut	29,9	8 %
Matkatoimistot ja muut matkailupalvelut	10,1	3 %
Kulttuuri-, virkistys- ja urheilupalvelut	12,0	3 %
Matkailun liitännäistoimialat ja matkailulle ei-ominaiset toimialat	159,2	43 %
Polttoainekauppa	22,8	6 %
Vähittäiskauppa	136,4	37 %
YHTEENSÄ	367,6	100 %

2010	Välitön matkailutulo, milj.€	
Majoitus ja ravitseminen	78,5	23 %
Ohjelmapalvelut	41,6	12 %
Kauppa	143,2	42 %
Huoltamot	71,8	21 %
Muut palvelut	8,5	2 %
YHTEENSÄ	343,6	100 %

Välitön matkailutulo 2016 toimialoittain

Välitön matkailutulo Päijät-Hämeessä vuonna 2016
368 milj.€

- Päijät-Hämeen välittömästä matkailutulosta kohdistuu majoitus- ja ravitsemis-alalle **42 %** (156,4 milj.€) ja vähittäiskauppaan **37 %** (136,4 milj.€)

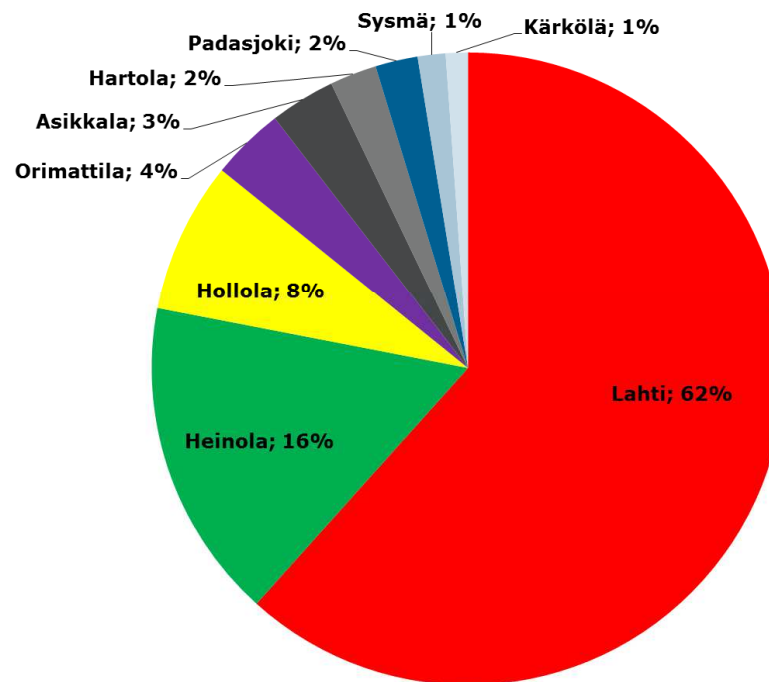

Välitön matkailutulo 2016 kunnittain

- Eniten välitöntä matkailutuloa saa Lahti (noin 227 milj.€, 62 %) ja seuraavaksi eniten Heinola (noin 60 milj.€, 16 %)

HUOM! Nastola sisältyy Lahden lukuihin ja Hämeenkoski Hollolan lukuihin

Välitön matkailutulo Päijät-Hämeessä vuonna 2016 368 milj.€

2016	Välitön matkailutulo, milj.€										
	Asikkala	Hartola	Heinola	Hollola	Kärkölä	Lahti	Orimattila	Padasjoki	Sysmä		Päijät-Häme
Majoitus- ja ravitsemispalvelut	5,1	6,1	37,1	12,5	1,3	87,8	3,5	1,6	1,4		156,4
Muut matkailupalvelut	1,3	1,3	5,0	5,7	0,8	33,3	1,7	2,0	0,9		52,0
Vähittäiskauppa (sis. polttoaine)	5,6	1,4	18,0	10,4	2,3	105,6	8,3	4,3	3,2		159,2
YHTEENSÄ	12,0	8,8	60,1	28,5	4,4	226,7	13,5	8,0	5,5		367,6

Kuntakohtaisissa laskelmissa on käytetty maakunnan keskimääräistä matkailuosuutta

Välitön ja välillinen matkailutulo 2016

- Päijät-Hämeen välitön matkailutulo on noin **368 milj.€**
- Päijät-Hämeen välillinen matkailutulo, eli matkailusta suoraan hyötyä saavien yritysten ostot muilta toimialoilta, on **203 milj.€**
- Matkailutulo yhteensä (välitön ja välillinen) **571 milj.€**

Välitön matkailutulo on arvioitu matkailutoimialojen liikevaihdon (Tilastokeskus, toimipaikkarekisteri) ja matkailuosuuden (yrityskysely) avulla ja välillinen matkailutulo matkailun alueellisen tilinpidon mukaisilla kertoimilla (Tilastokeskus, Tilastotietokannat, StatFin, Kansantalous)

Välitön matkailutyöllisyys vuonna 2016

- Päijät-Hämeen matkailutyöllisyys on noin **4 302 htv** (vuonna 2010 noin 3 429 htv, kasvua noin 25 %, laskentaperusteet todennäköisesti eroavat toisistaan)
- Matkailutyöllisyyden osuus Päijät-Hämeen kaikkien yritysten henkilöstömäärästä on noin 8,9 % (vuonna 2010 n. 6,9 %)

**Välitön
matkailu-
työllisyys
4 302 htv**

2016	Välitön matkailu- työllisyys, milj.€	
Matkailulle tyypilliset toimialat	2 073	49 %
Majoituspalvelut	453	11 %
Ravitsemis- ja ravitsemis- ja palvelut	1 267	29 %
Henkilöliikenteen palvelut	195	5 %
Matkatoimistot ja muut matkailupalvelut	51	1 %
Kulttuuri-, virkistys- ja urheilupalvelut	108	3 %
Matkailun liitännäistoimialat ja matkailulle ei-ominaiset toimialat	2 228	51 %
Polttoainekauppa	320	7 %
Vähittäiskauppa	1 909	44 %
YHTEENSÄ	4 302	100 %

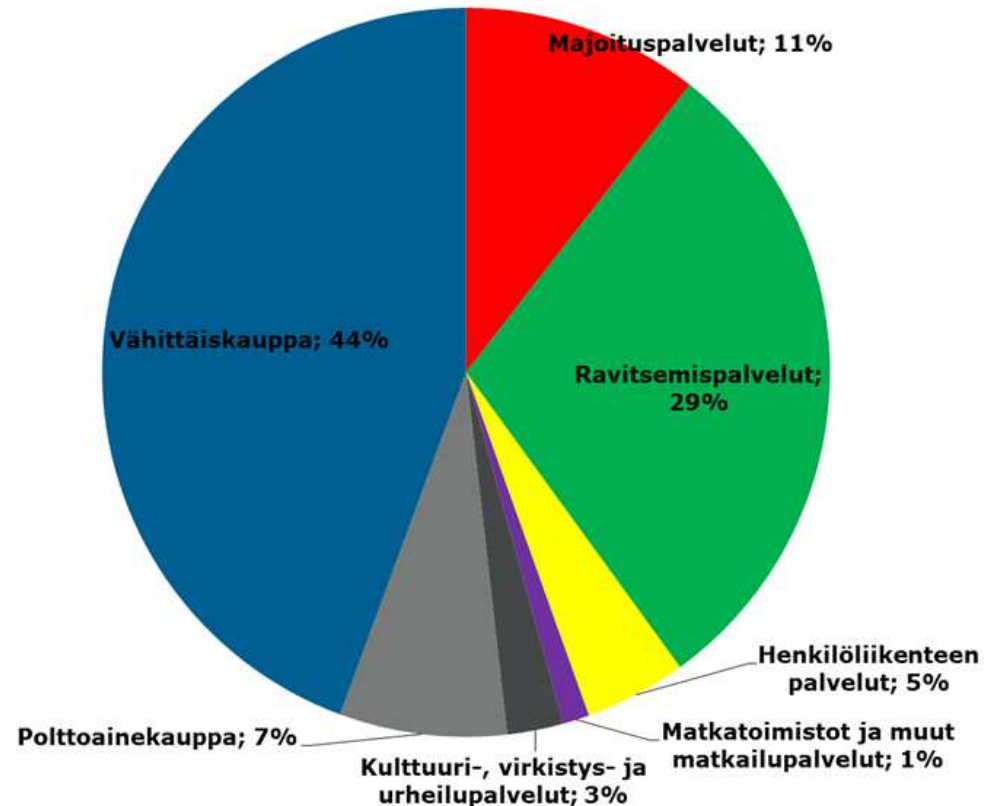
2010	Välitön matkailu- työllisyys, milj.€	
Majoitus ja ravitseminen	1 107	32 %
Ohjelmapalvelut	439	13 %
Kauppa	1661	48 %
Huoltamot	147	4 %
Muut palvelut	75	2 %
YHTEENSÄ	3 429	100 %

Matkailun työllisyysvaikutus on arvioitu Tilastokeskuksen työpanoskertoimilla (Lähde: Tilastokeskus, Tilastotietokannat, StatFin, Kansantalous, Panos-tuotos, Työpanos ja työpanoskertoimet 2013)

Välitön matkailutyöllisyys 2016 toimialoittain

- Päijät-Hämeen matkailun välittömistä työllisyysvaikutuksista kohdistuu vähittäiskauppaan **44 %** (1 909 htv) ja majoitus- ja ravitsemisalalle **40 %** (1 720 htv)

Välitön matkailutyöllisyys Päijät-Hämeessä vuonna 2016
4 302 henkilötyövuotta

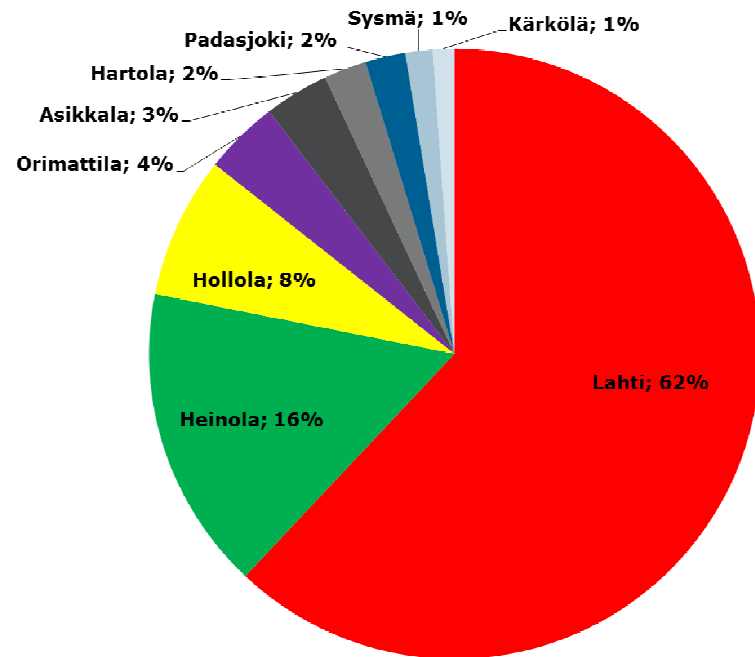

Välitön matkailutyöllisyys 2016 kunnittain

- Päijät-Hämeen matkailun välittömistä työllisyysvaikutuksista kohdistuu yli puolet Lahteen (2 667 htv, 62 %) ja seuraavaksi eniten Heinolaan (694 htv, 16 %)

HUOM! Nastola sisältyy Lahden lukuihin ja Hämeenkoski Hollolan lukuihin

Välitön matkailutyöllisyys Päijät-Hämeessä vuonna 2016 4 302 henkilötyövuotta

2016	Välitön matkailutyöllisyys, htv									
	Asikkala	Hartola	Heinola	Hollola	Kärkölä	Lahti	Orimattila	Padasjoki	Sysmä	Päijät-Häme
Majoitus- ja ravitsemispalvelut	56	67	408	137	14	966	39	18	16	1 720
Muut matkailupalvelut	9	10	33	41	5	224	12	13	6	353
Vähittäiskauppa (sis. polttoaine)	79	19	253	145	32	1 478	117	61	45	2 228
YHTEENSÄ	144	97	694	323	52	2 667	167	92	67	4 302

Välitön ja välillinen matkailutyöllisyys 2016

- Matkailun välitön työllisyysvaikutus matkailutoimialoilla on noin **4 302 henkilötyövuotta**
- Matkailun välillinen työllisyysvaikutus muilla toimialoilla on noin **1 790 henkilötyövuotta**
- Matkailun aikaansaama työllisyysvaikutus yhteensä (välitön ja välillinen) on Päijät-Hämeessä noin **6 092 henkilötyövuotta**

**Matkailun
kokonais-
työllisyys-
vaikutus
6 092 htv**

**Välitön
matkailu-
työllisyys
4 302 htv**

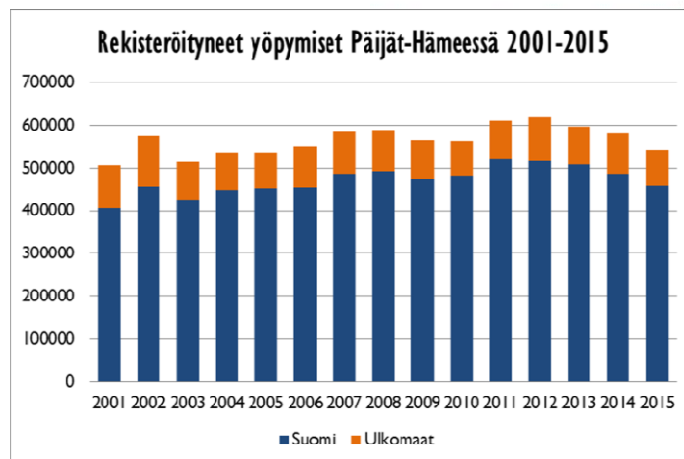
**Välillinen
matkailu-
työllisyys
1 790 htv**

Matkailun työllisyysvaikutus on arvioitu Tilastokeskuksen työpanoskertoimilla (Lähde: Tilastokeskus, Tilastotietokannat, StatFin, Kansantalous, Panos-tuotos, Työpanos ja työpanoskertoimet 2013)

Päijät-Häme matkailumaakuntana (infograafi)

Päijät-Häme matkailumaakuntana

544 431 rekisteröityä yöpymistä
84 % suomalaisia **16 %** ulkomaisia

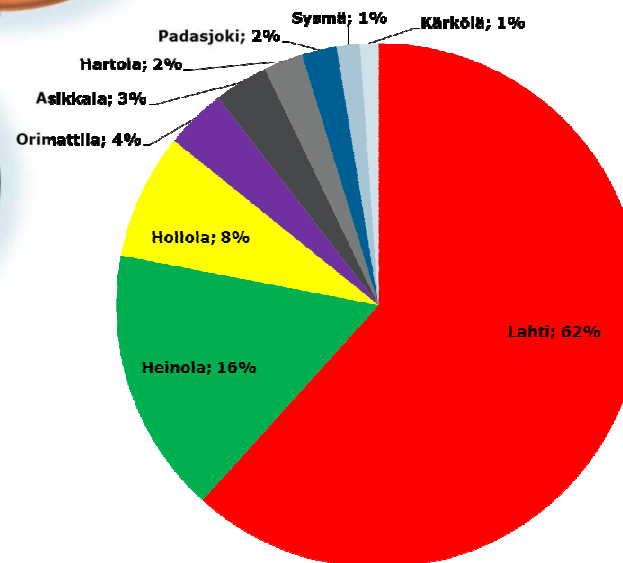
2 152 matkailualan toimipaikkaa,
 joista Lahdessa 60 % ja Heinolassa 11 %

**Matkailun
 kokonaishyöty
 894 milj.€**

**Välitön
 matkailutulo
 368 milj.€**

**Välitön
 matkailu-
 työllisyys
 4 302 htv**

Välitön matkailutulo kunnittain 2016

Urheilukeskus
 Sibeliusstalo
 Satama

Kiitos!